

Kemianteollisuudelle turvallisuustyökaluja inhimillisten tekijöiden hallintaan

Työterveyslaitos käynnistää hankkeen, jossa paneudutaan inhimillisiin tekijöihin kemianteollisuuden turvallisuuden edistämiseksi.

30.8.2022 | Teksti: Riitta Juvonen | Kuva: Shutterstock

[Jaa Facebookissa](#)[Jaa Twitterissä](#)[Jaa LinkedInissä](#)[anna-maria teperi, HF Tool, kemianteollisuus, turvallisuustyökalu](#)

Systemiälykäs ihmisten toiminta kemianteollisuuden turvallisuuden edistämässä (CHEF) -hankkeen tavoitteena on tuottaa uutta tietoa ihmisten toiminnasta, systemiälystä ja vuorovaikutuksesta systeemisen turvallisuuden tekijänä.

Kevääseen 2024 jatkuvaan hankkeeseen osallistuu neljä yritystä, joissa kehitettäviä työkaluja on tarkoitus levittää koko alan käyttöön. Hanketta rahoittaa Työsuojelurahasto.

Nykyinen laaja-alainen käsitys inhimillisistä tekijöistä ottaa huomioon niin yksilöön, työhön, ryhmätoimintaan kuin koko organisaatioon liittyvät tekijät. Tärkeä kehityssuunta turvallisuuden edistämiseksi on ennakoinnin ja onnistumisten korostaminen.

Työterveyslaitos on jo pitkään tuottanut inhimillisiin tekijöihin ja turvallisuuteen liittyvää tutkimustietoa eri aloilla. Teoreettisena mallina ja käytännön työkaluna on hyödynnetty HF Tool -mallia.

Lennonvarmistuksen, ydinvoimaloiden, merenkulun ja raideliikenteen hankkeissa kehitettyyn HF Tool -malliin yhdistetään CHEF-hankkeessa systeemisyiden ja ennakoivan turvallisuustyön näkökulma.

Tässä sovelletaan Aalto-yliopistossa kehitettyä systeemiällyn viitekehystä, jolla syvennetään ymmärrystä inhimillisen vuorovaikutuksen merkityksestä ja tätä kautta onnistumisen edellytyksistä systeemisissä ympäristöissä.

Systeemiäly tuo uutena asiana turvallisuuden tarkasteluun systeemisissä toimimisen ja toiminnan kokemisen sekä yhteisöllisen viisauden ulottuvuudet.

Hyvät prosessit ja käytännöt jakoon

CHEF-hankkeeseen osallistuvat yritykset ovat mäntyöljyalostaja Kraton Chemical, öljy-yhtiö Neste, kumi- ja muovituotteiden valmistaja Teknikum ja maaliyritys Tikkurila. Tutkimuskohteet ovat sopivasti erilaisia, joten hankkeella on hyvät edellytykset tuottaa erityyppisiin yrityksiin soveltuvia työkaluja.

Tavoitteena on tarjota yrityksille välineitä, joiden avulla voidaan esimerkiksi arvioida ja kehittää työprosesseja sekä parantaa turvallisuuskäytäntöjen vaikuttavuutta, sekä jakaa tietoa hyvistä käytännöistä ja jokapäiväisen työn turvallisuuden kehittämistä.

Tutkimustulosten sovellettavuutta ja käyttöönottoa edistää monipuolinen ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes sekä kemian alan työmarkkinajärjestöt.

Työterveyslaitoksen lisäksi tutkimustyössä on mukana Aallon tutkijoita. Hankkeen etenemistä voi seurata [täällä](#).

Hankkeen projektipäällikkönä toimii tutkimusprofessori Anna-Maria Teperi, anna-maria.teperi@ttl.fi.

Kuva: Pirita Männikkö /

Työterveyslaitos

Heikosta lenkistä turvallisuuden varmistajaksi

Turvallisuus on kemianteollisuuden onnistuneen toiminnan välttämätön edellytys. Alalla on tehty ansiokasta turvallisuustyötä, jonka tulokset näkyvät muun muassa Responsible Care -ohjelman tuloksissa. Turvallisuutta kuvaavat tunnusluvut ovat parantuneet ohjelman 30-vuotisen taipaleen aikana merkittävästi.

Käsitys ihmisen roolista teollisuuden turvallisuustyössä on muuttunut vuosikymmenten saatossa.

Ihminen on usein koettu inhimillisten virheiden tekijänä turvallisuutta heikentäväksi tuotantoprosessin osaksi ja erilaisin varotoimenpitein suojeltavaksi ”heikoksi lenkiksi”. Vähitellen vahvistuvan käsityksen mukaan ihminen aletaan nähdä joustavana turvallisuuden varmistajana.

Monessa yrityksessä on silti koettu, että ihmisten toiminnan merkityksen ymmärtämiseen ja hyödyntämiseen turvallisuudessa tarvittaisiin uusia tarkastelutapoja ja ennen kaikkea helposti käytäntöön sovellettavia työkaluja ja tietotaitoa.